

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa A. D.

przeciwko A. D.1

o rozwód,

na posiedzeniu niejawnym 27 lutego 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Szczecinie

postanowieniem z 14 grudnia 2022 r., sygn. akt X RC 2069/18,

o oznaczenie sądu właściwego,

**odmawia oznaczenia sądu, przed który należy wytoczyć
powództwo.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 14 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie z powództwa A. D. przeciwko A. D.1 o rozwód zwrócił się do Sądu Najwyższego o oznaczenie sądu, przed który należy wytoczyć powództwo.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 45 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy oznacza sąd, przed który należy wytoczyć powództwo, jeżeli na podstawie okoliczności sprawy nie można ustalić właściwości miejscowej.

W sprawie o rozwód właściwość miejscową (wyłącznie) ustala się zgodnie z art. 41 k.p.c. Stanowi on, iż powództwo ze stosunku małżeństwa wytacza się wyłącznie przed sądem, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie wspólne miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w tym okręgu ma jeszcze miejsce

zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma - sąd miejsca zamieszkania powoda.

Oznaczenie przez Sąd Najwyższy, w trybie art. 45 k.p.c., sądu właściwego do rozpoznania powództwa, jest uzasadnione dopiero w razie jednoznacznego ustalenia, że żadna ze stron nie ma miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie jest możliwe ustalenie właściwości miejscowej sądu na podstawie art. 41 k.p.c.

W niniejszej sprawie oznaczenie sądu na podstawie art. 45 § 1 k.p.c. jest co najmniej przedwczesne, a to z uwagi na fakt, iż z pism pełnomocników stron nie można jednoznacznie ustalić nie tylko miejsca zamieszkania powoda, lecz także, a może przede wszystkim, jego miejsca zwykłego pobytu, które nie jest tożsame z miejscem zamieszkania w rozumieniu Kodeksu cywilnego, a mimo braku tego ostatniego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, pozostaje możliwe do ustalenia. Z uwagi na tę okoliczność konieczne jest jednoznaczne zweryfikowanie przez Sąd tego, czy wobec powyższych rozbieżności nie zachodzą podstawy do ustalenia właściwości miejscowej na zasadach ogólnych, w tym, czy nie została spełniona przesłanka miejsca zwykłego pobytu uzasadniająca zastosowanie art. 41 k.p.c.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.